

Kouvolan kaupungin lausunto Kettumäen kotiseututalo suojeluesityksestä, omistajan lausunto

8711/10.02.07/2024

Kaupunginhallitus 10.03.2025 § 76

Valmistelija: apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell, puh. 020 615 9333, tuukka.forsell(at)kouvola.fi

Yhteenveto

Kuusankoski-Seura ry on jättänyt rakennussuojeluesityksen Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle Kuusankosken Kettumäellä sijaitsevan Kotiseututalon suojelemiseksi. Suojeluasia koskee Kotiseututalon rakennuksia ja aluetta. Kohdetta ei ole asetettu rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 6 §:n mukaiseen vaarantamiskieltoon. ELY-keskus haluaa kuulla kiinteistön omistajaa suojeluasian vireille tulosta ja mahdollisesta vaarantamiskieltoon asettamisesta.

Lausuntopyynnöstä on laadittu päätösehdotus, jossa on todettu, ettei rakennuksella ole käyttötarkoitusta Kouvolan kaupungin palvelutuotannossa. Mikäli rakennus haluttaisiin kulttuuripalveluverkkoon, esimerkiksi kaupungin ylläpidettäväksi tapahtuma- tai museotilaksi, päätöksen tilojen käytöstä tekisi liikunta- ja kulttuurilautakunta. Tällä hetkellä jatkokäyttöä Kouvolan omassa palvelutuotannossa ei nähdä mahdollisena.

Kouvolan kaupunki, rakennuksien nykyisenä omistajana, tahtoo pitää rakennuksen käytössä myös jatkossa. Tämä nähdään parhaiten mahdollisena ilman laajaa sisä- ja ulkotilojen suojelumerkintää.

Kotiseututalo lähiympäristöineen kuuluu valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön, Kuusankosken-Kymintehtaan teollisuusympäristö.

Asian valmistelun tausta ja päätösvallan perusteet

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa on tullut vireille 13.9.2024 Kuusankoski-Seura ry:n tekemä esitys Kuusankosken Kettumäelle sijaitsevan Kotiseututalon suojelemiseksi rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) nojalla. Suojeluasia koskee seuraavia rakennuksia ja aluetta: Kotiseututalo (1002382520).

Rakennussuojeluesitys on **oheismateriaalina**.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus on pyytänyt 20.12.2024 Kouvolan kaupungilta lausuntoa rakennussuojeluesityksestä (KASELY/1601/2024).

Kuntalain 39.9 §:n mukaisesti kunnanhallituksen tulee valvoa kunnan etua ja jollei hallintosäännössä toisin määrätä edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Kohde

Arkkitehti Lars Sonckin suunnittelema Kotiseututalo on alun perin valmistunut pienten lasten kouluksi v. 1897. Kymin Osakeyhtiö lahjoitti talon Kuusankosken kunnalle/kauppalalle 1955 kotiseutu- ja museotaloksi. Lisäksi lahjakirjassa edellytetään, ettei taloa tulla käyttämään muihin tarkoituksiin. Kuusankosken kauppalan toimesta rakennus siirrettiin alkuperäiseltä paikaltaan v.1957-1958 Kettumäelle. Kuntaliitoksen myötä vuoden 2009 alussa kotiseututalo siirtyi Kouvolan kaupungin omistukseen.

Kesäkuukausina rakennuksen käyttöoikeus on ollut Kuusankoski-Seura ry:llä.

Kouvolan kaupunki on maksanut rakennuksen ylläpitoa, kuten kiinteistönhoitoa ja -kunnossapitoa. Ylläpitokulut vuonna 2022 ovat olleet n. 18 000 euroa. Nykyisillä määrärahoilla ylläpidon tasoa ei ole mahdollista nostaa, rakennuksen korjausvelka kasvaa.

Kohteen erityispiirteet suojelun näkökulmasta

Katselmus

Kaakkois-Suomen ELY-keskus järjesti rakennusperinnön suojelemislain mukaisen katselmuksen Kettumäen kotiseututalolla 23.1.2025. Katselmukseen osallistuivat Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen, Museoviraston, Kuusankoski Seura ry:n, Kymenlaakson museon ja Kymenlaakson Liiton asiantuntijoiden lisäksi Kouvolan kaupungin Tilapalveluista tekninen isännöitsijä Tuomo Suokas ja kaavoitusyksiköstä kaavoitusarkkitehti Hannu Purho.

Asemakaavan ajanmukaisuus

Alue on kokonaan asemakaavoitettu. Alueella on voimassa yhteensä seitsemän eri asemakaavaa, jotka ovat kaikki yli 20 vuotta vanhoja. Suurimmassa osaa alueesta on voimassa 6.4.1964 hyväksytty asemakaava Ak112 Kansanpuisto ja urheilualue. Siinä lähes koko suunnittelualueeseen kuuluva osa on merkitty luonnontilassa säilytettäväksi puistoalueeksi, jota koskevat seuraavat määräykset: ”Alueelle saadaan rakentaa museo-, näyttely- ja viihdetoimintaa palvelevia rakennuksia. Asuntoja saadaan alueelle rakentaa ainoastaan välttämätöntä henkilökuntaa varten.”

Omistajan lausunto rakennussuojeluesitykseen

Rakennuksella ei ole tulevaisuudessa käyttötarkoitusta Kouvolan kaupungin palvelutuotannossa. Mikäli rakennus haluttaisiin kulttuuripalveluverkkoon, esimerkiksi kaupungin ylläpidettäväksi tapahtuma- tai museotilaksi, päätöksen tilojen käytöstä tekisi liikunta- ja

kulttuurilautakunta. Tällä hetkellä jatkokäyttöä Kouvolan omassa palvelutuotannossa ei nähdä mahdollisena.

Vuoden 1955 lahjakirja edellyttää käyttöä museo- ja kotiseututalona. Rakennus voidaan yrittää lahjoittaa takaisin antajalleen, mikäli lahjaa ei haluta vastaanottaa takaisin, lahjakirjan ehdot purkaantuvat.

Rakennus on kaupunginhallitukselle 10.3.2025 päätöksentekoon tuodussa kaupungin omistamien tilojen myyntilistauksessa luokiteltu myytävänä tai lahjoitettavana kohteena. Lahjoituksesta on käyty keskusteluja Kuusankoski-seura ry:n kanssa. Koska lahjoitusta ei haluta vastaanottaa, rakennukselle haetaan myyntilupaa.

Kouvolan kaupunki, rakennuksien nykyisenä omistajana, tahtoo pitää rakennuksen käytössä myös jatkossa. Tämä nähdään parhaiten mahdollisena ilman laajaa sisä- ja ulkotilojen suojelumerkintää.

Suojelupäätös lisäisi rakennuksen korjauskustannuksia.

Kotiseututalo on ulkoasultaan arkkitehtoninen rakennus niin paikallisesti, maakunnallisesti kuin valtakunnallisesti, siksi asemakaavalla suojelu voi olla perusteltua.

Laaja ulko- ja sisätilojen suojelu rakennussuojeluesityksellä esitetyllä tavalla voi haitata rakennuksen myyntiä tai lahjoitusta, mutta mahdollistaa toiminnan jatkamisen rakennuksen nykyisessä käyttötarkoituksessa.

Rakennuksen arvo on jo nykyisellään huomioitu, koska Kotiseututalo lähiympäristöineen kuuluu valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön, Kuusankosken-Kymintehtaan teollisuusympäristöön. Alueella on myös meneillään kaavamuutos luonnosvaiheessa, jonka tarkoituksena on ajantasaistaa alueen asemakaavaa, turvata arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristökohteiden säilyminen ja mahdollistaa alueen kehittäminen entistä monipuolisemmaksi virkistys- ja vierailukohteeksi. Asemakaavan muutos on aloitettu vuonna 2022 Kouvolan kaupungin aloitteesta, ja se on kuulutettu vireille vuonna 2023.

Asiantuntijana kokouksessa paikalla on toimitilajohtaja Katja Ahola.

Lisätietoja: kiinteistöpäällikkö Arto Kuitikka, puh. 020 615 7122, arto.kuitikka(at)kouvola.fi ja toimitilajohtaja Katja Ahola, puh. 020 615 9013, katja.e.ahola(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää, että

1. kaupunki rakennuksien omistajana antaa seuraavan lausunnon Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle sen käsittelyssä olevaan Kettumäen kotiseututalon rakennussuojeluehdotukseen:

Rakennuksella ei ole tulevaisuudessa käyttötarkoitusta Kouvolan kaupungin palvelutuotannossa. Mikäli rakennus haluttaisiin kulttuuripalveluverkkoon, esimerkiksi kaupungin ylläpidettäväksi tapahtuma- tai museotilaksi, päätöksen tilojen käytöstä tekisi liikunta- ja kulttuurilautakunta. Tällä hetkellä jatkokäyttöä Kouvolan omassa palvelutuotannossa ei nähdä mahdollisena.

Vuoden 1955 lahjakirja edellyttää käyttöä museo- ja kotiseututalona. Rakennus voidaan yrittää lahjoittaa takaisin antajalleen, mikäli lahjaa ei haluta vastaanottaa takaisin, lahjakirjan ehdot purkaantuvat.

Rakennus on kaupunginhallitukselle 10.3.2025 päätöksentekoon tuodussa kaupungin omistamien tilojen myyntilistauksessa luokiteltu myytävänä tai lahjoitettavana kohteena. Lahjoituksesta on käyty keskustelua Kuusankoski-seura ry:n kanssa. Koska lahjoitusta ei haluta vastaanottaa, rakennukselle haetaan myyntilupaa.

Kouvolan kaupunki, rakennuksien nykyisenä omistajana, tahtoo pitää rakennuksen käytössä myös jatkossa. Tämä nähdään parhaiten mahdollisena ilman laajaa sisä- ja ulkotilojen suojelumerkintää.

Suojelupäätös lisäisi rakennuksen korjauskustannuksia.

Kotiseututalo on ulkoasultaan arkkitehtoninen rakennus niin paikallisesti, maakunnallisesti kuin valtakunnallisesti, siksi asemakaavalla suojelu voi olla perusteltua.

Laaja ulko- ja sisätilojen suojelu rakennussuojeluesityksellä esitetyllä tavalla voi haitata rakennuksen myyntiä tai lahjoitusta, mutta mahdollistaa toiminnan jatkamisen rakennuksen nykyisessä käyttötarkoituksessa.

Rakennuksen arvo on jo nykyisellään huomioitu, koska Kotiseututalo lähiympäristöineen kuuluu valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön, Kuusankosken-Kymintehtaan teollisuusympäristöön. Alueella on myös meneillään kaavamuutos luonnosvaiheessa, jonka tarkoituksena on ajantasaistaa alueen asemakaavaa, turvata arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristökohteiden säilyminen ja mahdollistaa alueen kehittäminen entistä monipuolisemmaksi virkistys- ja vierailukohteeksi. Asemakaavan muutos on aloitettu vuonna 2022 Kouvolan kaupungin aloitteesta, ja se on kuulutettu vireille vuonna 2023.

2. kaupungin lausuntoa voidaan vähäisiltä osin täydentää tilapalveluiden toimesta osapuolten mahdollisten myöhempien kannanottojen perusteella.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Jukka Nyberg poistui kokouksesta esteellisenä tämän asian käsittelyn ajaksi (yhteisöjäävi, hallintolaki 28 § 1 mom, kohta 5).

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden toimitilajohtaja Katja Aholalle. Hän oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana.
